

## 6. Juhhús

### 6.1. Hazai piaci tendenciák

#### 6.1.1. Kínálat

Magyarország juhállománya folyamatosan növekedett az elmúlt években. A KSH adatai szerint a juhok létszáma 2005. augusztus elsején 1,4 millió darab volt, 3%-kal haladta meg az egy évvel korábit. Az anyajuhok létszáma pedig 6,5%-kal emelkedett egy év alatt. A bányók kínálatáról nem rendelkezünk számszerű információkkal, ugyanakkor a vágások és az export csökkenése arra enged következtetni, hogy az anyaállomány bővülése nem eredményezte a bárány kibocsátás számottevő növekedését, mely elsősorban a nem megfelelő termékenyülésre, illetve takarmányozási problémákra, egyes helyeken nagyobb mértékű bárány elhullásra vezethető vissza (a ténylegesen termelő anyaállomány valószínűleg nem növekedett).

#### 6.1.2. Belföldi értékesítés

**A juh felvásárlás 2%-kal növekedett** 2005. január-október között, ezen belül a tejesbányók forgalma csaknem 9%-kal csökkent, a felvásárlásban nagyobb részarányt képviselő expressz pecsenyebárányból ugyanakkor 9%-kal vásároltak fel többet. Az AKI vágási statisztikai adatai a juh- és bárányvágások csökkenését mutatják 2005. első 10 hónapjában, a bárány- és juhhústermelés pedig csaknem felére esett vissza, az árumérleg adatai szerint.

#### 6.1.3. Külpiaci értékesítés

A magyar juhágazat erősen exportorientált, a legnagyobb kereskedelmi partner az EU, mely élő juh és juhhús importra szorul, az önellátási fok juh- és kecskehúsból nem éri el a 80%-ot. Az EU-15 élő juh importja 90 ezer tonna körül alakult az elmúlt két évben, az Eurostat adatai szerint, melynek 2/3 része a tagállamok közötti kereskedelemről származott, a többi pedig harmadik országokból.

**Magyarország az EU-15 élő juh importjának még 23%-át adta 2001-ben, azonban piaci részesedése folyamatosan csökkent, 2004-ben 19% körüli volt.** A piacvesztésben szerepet játszhatott, hogy a legnagyobb versenytársnak számító Románia az unió piacán fokozta jelenlétét az elmúlt években (2000-ben még csupán 7%-os piaci részesedése volt, mely 2004-re már meghaladta a 35%-ot). **A romániai exportár csaknem 25%-kal alacsonyabb a magyarnál,** ezt az előnyt eddig Románia jól ki tudta használni az EU piacon. Az EU-hoz történő csatlakozás után azonban Románia esetében is ugyanazok a közösségi szabályozások lesznek érvényesek (pl. állatjelölés, minősítés, stb.), mint a többi tagállamban, amelyek betartása a költségek növekedésével jár együtt, ezért Románia elveszítheti az alacsonyabb árakból adódó előnyt Magyarországgal szemben.

2005. január-október között **az élő juh exportja mennyiségben 8%-kal volt alacsonyabb az előző évinél.** A határparitásos exportárak 12%-kal emelkedtek, a KSH külkereskedelmi statisztikai adatai szerint. A legnagyobb felvevőpiacnak számító Olaszország irányába (az összes export több mint 70%-a kerül ide) a kivitel 30%-kal esett vissza, ugyanakkor jelentősen bővült a görögországi export.

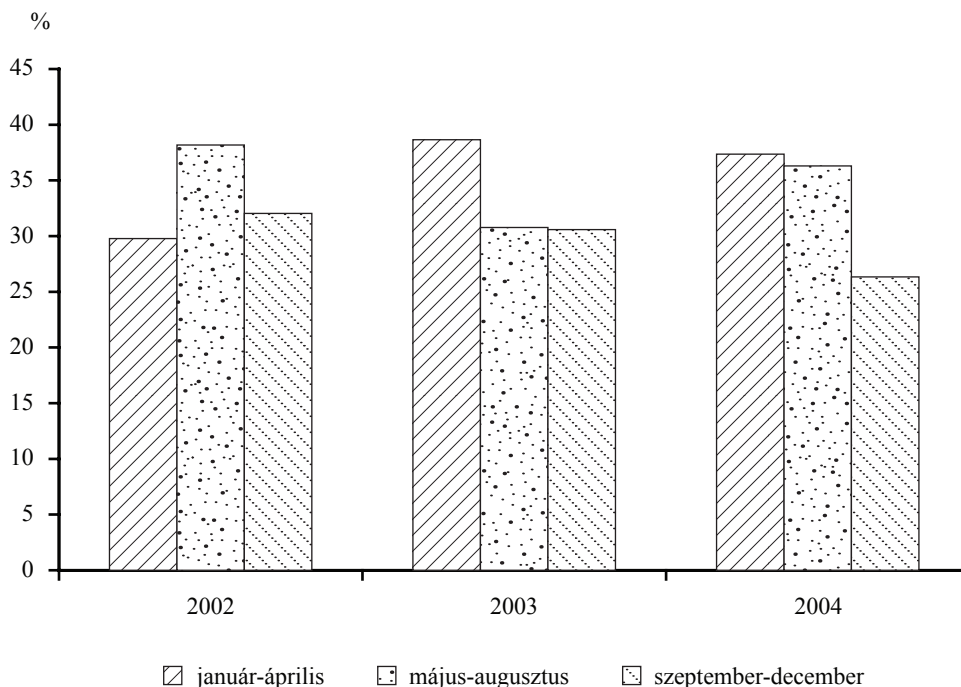
**Az EU-15 tagállamai csaknem 400 ezer tonna juhhúst importálnak évente,** melyből a friss, hűtött, illetve a fagyasztott termék csaknem 50-50%-ban részesedik, az Eurostat adatai szerint. A friss húsok 3/4-e a tagállamok közti kereskedelemről származik, a harmadik országok közül pedig Új-Zéland a meghatározó. A legtöbb friss húst a nagyobb súlyú nehéz bárányokat előállító Egyesült Királyság és Írország helyezi el a belső piacon. A két ország részesedése a tagállamok közötti kereskedelemben 75% körüli. A fagyasztott juhhús piacán az EU tagállamok részaránya csekély, az összes import 75%-a Új-Zélandból érkezik, 4 euró/kg körüli áron.

**Magyarország juh- és kecskehús exportja nem éri el az 500 tonnát évente. A kivitel 2005. január-október között 161 tonna volt, jelentősen visszaesett az előző év azonos időszakához viszonyítva.** Magyarország élő juh és juhhús exportjában az élő állatok kivitele (könnyű bárány) a meghatározó a juhhússal szemben. A magasabb feldolgozottsági fokot jelentő húsokkal való külpiazi megjelenést erőteljesen befolyásolja az a tény, hogy a legjelentősebb hazai vágóhidak olasz tulajdonban vannak.

A hazai juhágazat bevétele szinte teljes egészében a vágóbárányok exportértékesítéséből származik. A külpiazi értékesítési lehetőség az év három nagy ünnepköréhez köthető, tehát a bevételek szezonális jellegűek. Az elmúlt három év exportjának megoszlása azt mutatja, hogy a hazai kivitel mennyiségében húsvét táján a legnagyobb, ugyanakkor az év két másik, általában magasabb árszínvonalú időszakára jut az éves export 50-60%-a.

17. ábra

**Az élő bárány kivitel éven belüli megoszlása**



Forrás: KSH alapján saját számítás

## 6.2. A piaci árak tendenciája

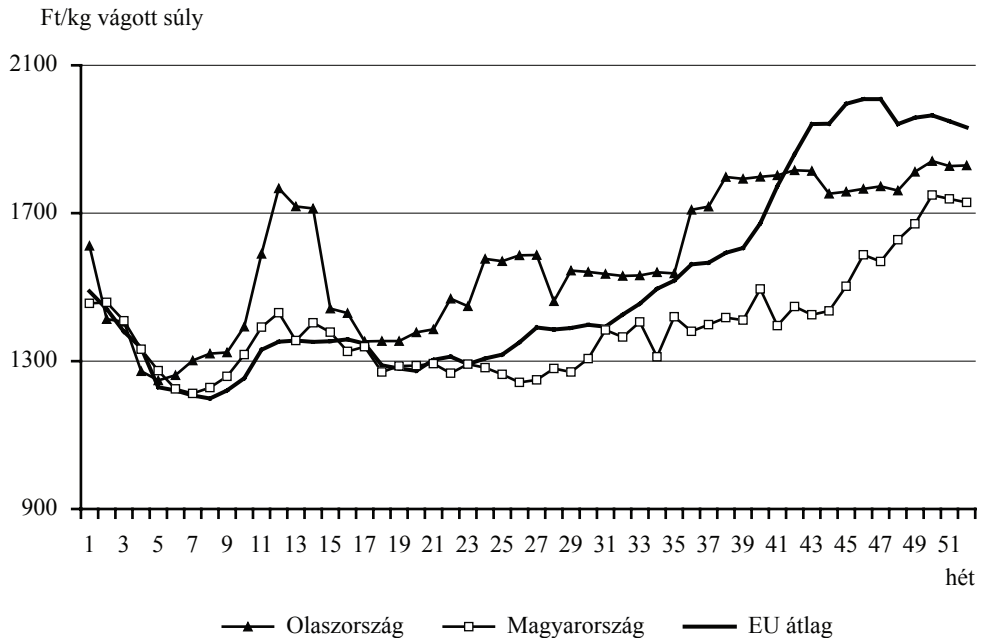
Az EU juhpiacán 2005-ben a könnyű bárányok ára 8-10%-kal volt magasabb az előző évinél. Az árak növekedését egyrészt a Spanyolországban és Portugáliában 2004. végén megjelenő kéknyelvűség betegség okozta, ezen kívül a dél-európai országokat sújtó szárazság is az áremelkedés irányába hatott.

A hazai juhágazat eredményeit nagymértékben meghatározzák a külpiacokon elérhető árak, valamint értékesíthető mennyiségek. A legnagyobb exportpiacnak számító olaszországi és görögországi árak 15-20%-kal voltak magasabbak 2005-ben, mint egy évvel korábban. Magyarországon 2005-ben a kereskedők (exportőrök) által felvásárolt bárányok ára 657 Ft/kg élősúly volt, csaknem 12%-kal haladta meg az egy évvel korábbit (5. melléklet).

A magyarországi árak tendenciája (18. ábra) általában követi a legfontosabb exportpiacok árait (Olaszország, Görögország). Az előző évekre jellemző éven belüli áralakulásnak megfelelően, a bárányárak növekedése az EU-ban és Magyarországon is megindult novemberben, ez a tendencia 2005. végéig folytatódott. 2006. elején a bárányárak csökkenése várható az EU-ban és Magyarországon is, a szezonális hatásoknak megfelelően. Az árak emelkedésére a húsvéti időszakban lehet ismét számítani (19. ábra).

18. ábra

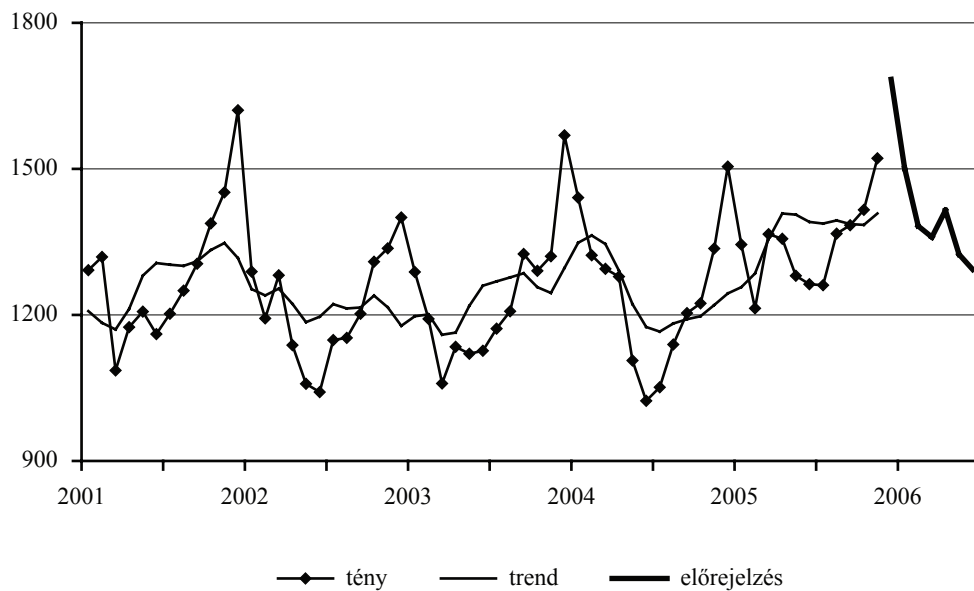
A könnyű bárányok ára az EU-ban (2005)



Forrás: EU Bizottság, AKI

**A bány termelői átlagára Magyarországon**

Ft/kg vágott súly



Forrás: AKI, KSH